

Recenzja rozprawy doktorskiej

Anny Mędrzeckiej,

zatytułowanej:

Tu pozwolcie, że wyjdzie na scenę poeta ... Cyfrowa analiza ironii w poematach Juliusza Słowackiego

1. Problem badawczy i jego znaczenie

Rozprawa dotyczy metod analizy zjawiska ironii w poematach Juliusza Słowackiego ze szczególnym uwzględnieniem metod wykorzystujących technologię językową i przetwarzanie języka naturalnego. Na tych ostatnich koncentruje się uwaga autorki zgodnie z tematem rozprawy. Warto już na wstępie podkreślić, że metody cyfrowe są od samego początku, konsekwentnie postrzegane i wykorzystywane jako narzędzie w ramach procesu badawczego, a nie cel sam w sobie.

Cel pracy nie został precyzyjnie określony we wstępie do pracy, w którym znajdujemy tylko trzy sformułowania określające cel pracy:

- „Proponowane przeze mnie podejście do tematu ironii w tekstach romantycznych – na przykładzie utworów czołowego jej w naszej literaturze przedstawiciela, Juliusza Słowackiego [...]” (str. 20) – co sugerowałoby znaczne poszerzenie obszaru badań;
- „Praca stanowi zapis sondowania możliwości narzędzi i rozpoznaje dostępne ścieżki i rozwiązania, dlatego siłą rzeczy nie wyczerpuje całości zagadnienia.” (str. 21) – rozpoznanie zakłada ograniczone działania, było to jednak zbyt ostrożne stwierdzenie, bo praca wyróżnia się kompleksowością, dogłębnością i systematycznością podejścia do zagadnienia;
- „Oprócz sondowania możliwości wykorzystania narzędzi cyfrowych w badaniach nad ironią w literaturze, w pracy stawiam także inne pytania badawcze [...]” (str. 22) – zapowiedziane pytania badawcze zostały przedstawione na tej samej stronie i określają już bardzo konkretne wyzwania naukowe do rozwiązania:
 1. „możliwość zdefiniowania językowych wykładników ironii” dalej doprecyzowane, chociaż nie wprost, jako dotyczące ironii w tekście literackim, czyli, w tym przypadku, w poematach Słowackiego;
 2. „relacji między stylem indywidualnym, a stylem pisarstwa ironicznego”, „czy znajomość twórczości i języka danego pisarza jest konieczna do rozpoznania sygnałów ironii [...]”
 3. „pytanie o ewolucję i rewolucję w drodze twórczej Słowackiego”.

Podsumowując, jeżeli uwzględnimy tytuł rozprawy jako podstawowe miejsce sformułowania celu pracy oraz zinterpretujemy sformułowane pytania badawcze w kontekście celu jaki się wyłania, to pokazuje się ambitne wyzwanie badawcze i dobrze zakreślony plan badań.

Jaki jest najważniejszy problem rozważany w rozprawie?

Spśród trzech zadań badawczych, najważniejsze wydaje się to pierwsze, czyli zdefiniowanie wykładników ironii, na różnych poziomach opisu językowego i dzieła literackiego. Dodatkowo, przynajmniej część z nich powinna przyjąć postać umożliwiającą ich wykrywanie przy pomocy

przetwarzania języka naturalnego. Warto od razu podkreślić, że Doktorantka potraktowała to zadanie w należytym dogłębnym sposobie i poszukiwała wszystkich możliwych do zaobserwowania wykładników, dopiero później wybierając ich podzbiór zdalny do operacjonalizacji przy pomocy narzędzi cyfrowych. Określenie zbioru wykładników umożliwia zobiektywizowane podejście do pozostałych dwóch pytań badawczych i ich interpretację przede wszystkim z punktu widzenia obserwowalnych eksperymentalnie różnic. W toku pracy, aby odpowiedzieć na oba pytania, wykorzystane zostały również metody analityczne właściwe badaniom nad literaturą.

Dodatkowo w rozdziale IV (str. 186) Doktorantka podkreśla, że „istotne będzie sprawdzenie, czy wcześniej wyznaczone metodami *close reading* wykładniki ironii znajdują potwierdzenie w automatycznej analizie statystycznej”. Dbałość o połączenie wyników zastosowania metod cyfrowych z metodami właściwymi dziedzinie badań literaturoznawczych świadczy o wysokim poziomie naukowym rozprawy. Co więcej zastosowanie metod cyfrowych wynika z rozpoznanych zadań i potrzeb badawczych. W żadnym momencie zastosowanie metod cyfrowych nie staje się celem samym w sobie.

Czy ma on charakter naukowy?

Problem badawczy sformułowany w postaci celu pracy doprecyzowanego w ramach trzech pytań badawczych ma charakter naukowy, interdyscyplinarny i w dużym stopniu innowacyjny w zakresie kompleksowego sposobu wykorzystania kilku typów narzędzi przetwarzania języka naturalnego. Takie sformułowanie problemu jest w pewnym sensie odważne, bo zmusza do wyjścia poza znane metody i praktyki badawcze danej dziedziny.

Czy ma on znaczenie dla rozwoju dziedziny?

Praca wydaje się mieć istotne znaczenie dla dziedziny badań literackich w odniesieniu do samego głównego przedmiotu, tj. zagadnienia ironii w poematach Słowackiego (przynajmniej wg ograniczonej wiedzy i kompetencji recenzenta w tej dziedzinie). Z pewnością, praca jest bardzo nowatorska i ma bardzo duże znaczenie dla rozwoju metod cyfrowych opartych na przetwarzaniu języka naturalnego w odniesieniu do badań nad polską literaturą. W wielu miejscach same wykorzystane metody są stosunkowo proste, ale kompleksowość i systematyczność podejścia, twórcze podejście do planowania badań, komponowania rezultatów, jak również duża uważność w analizie i wykorzystaniu wyników metod stanowi znaczącą nowość naukową. Praca odkrywa właściwe sposoby prowadzenia tego typu badań i będzie stanowić istotny punkt odniesienia dla podobnych badań i ich rozwoju w przyszłości.

Problemy szczegółowe rozważane w ramach rozprawy.

Przedstawiona praca jest bardzo obszerna i stanowi zapis bardzo wielu działań naukowych oraz technicznych. W pracy podjęto szereg szczegółowych problemów, do wielu z nich odniosą się w dalszych częściach recenzji.

2. Wkład autora

Najważniejszym wkładem Doktorantki w rozwój dyscypliny jest propozycja kompleksowego wykorzystania technologii językowej w badaniach nad poezją, która ma charakter pionierski w odniesieniu do polskiej literatury, według najlepszego stanu wiedzy recenzenta. Również w przypadku stanu badań na poziomie światowym podejście Doktorantki wyróżnia się kompleksowością, świadomością głównego celu i umiejętnym wydobyciem maksimum możliwości z dostępnych narzędzi cyfrowych.

Praca opiera się na bardzo dobrym opisie stanu badań, szczególnie w odniesieniu do zagadnienia ironii w poematach Juliusza Słowackiego, ale w szerszym kontekście badań nad literaturą okresu romantyzmu.

Bardzo cennym wkładem jest również przegląd zastosowań metod cyfrowych do analizy polskiej literatury oraz w tym kontekście rozwoju stylometrii.

Bardzo ważnym wkładem w rozwój dyscypliny jest zaproponowany zestaw wykładników ironii w połączeniu z bardzo twórczym przełożeniem części z nich na procedury ich rozpoznawania przy pomocy cyfrowych narzędzi językowych (przetwarzania języka naturalnego). Warto tu podkreślić, że zostało to oparte na kreatywnej eksploracji możliwości narzędzi językowych dokonanej przez Doktorantkę. Proces ten został dobrze zdokumentowany w rozprawie.

Rozprawa przedstawia kompleksowy przegląd dostępnych technik analizy języka naturalnego, obejmujący między innymi:

- narzędzia do porównywania korpusów, np. na potrzeby rzecz analizy stylu (np. str. 119), zwrócenie uwagi na informację jaką niesie brak wystąpień pewnych cech (np. str. 178), szczególnie gdy są one oczekiwane, czy też wytypowane na podstawie intuicji badawczej,
- kreatywne użycie narzędzia do rozpoznawania i klasyfikacji wyrażen temporalnych,
- bardzo interesujące użycie narzędzia do zliczania częstości użycia różnych form czasownikowych (np. str. 136, czy do analizy wybranych czasowników w poemacie *W Szwajcarii* na str. 164),
- analizę częstości nazw własnych (np. str. 146 dla zbadania szczegółowości opisu krajobrazów),
- analizę rozkładów częstości występowania w tekście, różnic w częstości użycia pomiędzy podkorpusami,
- wykorzystanie analizy wydźwięku na poziomie leksykalnym, np. str. 159 do pogłębienia analizy poematu *W Szwajcarii*,
- wykorzystanie analizy tematycznej (ang. *topic modelling*) i jej odniesienie do wyników analiz uzyskanych przy pomocy innych narzędzi – w połączeniu z innymi narzędziami językowymi oraz analizą w oparciu o czytanie z bliska (analizę jakościową) prowadzi często do ciekawych i dobrze ugruntowanych wniosków, np. str. 229 „nie wszystko tematy nadają się do ironizowania”,
- wykorzystanie analizy gramatycznej na poziomie wyrazowym (tzw. tagowania) do uchwycenia cech gramatycznych różnic pomiędzy stylami.

Warto podkreślić, że Doktorantka proponuje bardzo dojrzałe i pełne podejście do badań z wykorzystaniem metod cyfrowych, w którym często umiejętnie łączy wyniki analiz cyfrowych z analizą wystąpień konkretnych cech (czytaniem z bliska). Jako cel użycia narzędzi językowych przyjmuje „uzupełnienie intuicji badawczych i warsztatu filologa”.

Ponadto wykorzystuje również inną metodologię humanistyki cyfrowej opartą na ręcznej anotacji tekstów i wykorzystaniu systemu do edycji anotacji korpusu (Inforex). Zaowocowało to też dość niespodziewaną korzyścią dla czytelnika, bo niejako przymusiło Doktorantkę do zdefiniowania schematu anotacji, a tym samym poszczególnych kategorii, co doprowadziło w końcu do sprecyzowania klasyfikacji analizowanych zjawisk (str. 202) (Doktoranta wcześniej w rozważaniach unikała takiej konkretności). Dla porządku, z punktu widzenia językoznawstwa komputerowego, należy odnotować, że niestety w anotacji brakuje jednak próby weryfikacji zgodności i spójności.

Cennym wkładem rozprawy jest też ocena działania narzędzi językowych w praktyce badawczej na konkretnych przykładach, np. porównanie tagerów na materiale poematu *A co pół mili ...* (str. 198), gdzie badaniem objęto też wersję tagera z analizatorem morfologicznym dostosowanym do słownictwa XIX w. Będzie to bardzo pomocne dla ich dalszego rozwoju.

Również bardzo istotnym wkładem są pomysły badawcze dotyczące rozwinięcia metod cyfrowych: np. (str. 222) rozszerzone metody wykrywania powtórzeń w tekstach, w tym na poziomie strukturalnym.

Doktorantka sformułowała wiele cennych wniosków i propozycji odnośnie sposobu stosowania narzędzi językowych oraz ich dalszego rozwoju.

Podsumowując, stwierdzenie zawarte w *Podsumowaniu*: „Przeprowadzono rekonesans możliwości wykorzystania narzędzi cyfrowych w badaniu tak złożonego i skomplikowanego zagadnienia [...]” jest stanowczo zbyt skromne. Praca zaowocowała wnikliwym i dogłębną eksploracją metod cyfrowych opartych na przetwarzaniu języka naturalnego jako narzędzi badawczych. Rozprawa jest ważnym krokiem w rozwoju humanistyki cyfrowej w Polsce.

3. Poprawność

Czy stwierdzenia zawarte w rozprawie są godne zaufania?

Praca ma dobrą strukturę. W zamierzeniu w systematyczny sposób Doktorantka wychodzi od scharakteryzowanie przedmiotu badań – ironii, analizuje możliwe źródła wykładników ironii w tekstach, weryfikuje je poprzez wnikliwą analizę wybranych utworów i przechodzi do zaproponowania metod badawczych opartych na narzędziach cyfrowych. Bardzo ważną i cenną częścią pracy są końcowe rozdziały prezentujące badania eksperymentalne, wnikliwą analizę ich wyników oraz podsumowanie. Przyjęty dobry plan ogólny, do pewnego stopnia rozmywa się przez brak dobrego rozgraniczenia pomiędzy przeglądem literatury i analizą stanu badań, a propozycją własnych rozwiązań. Rozdział drugi w dużej mierze sprawia wrażenie, jakbyśmy ponownie wracali do przeglądu prac na temat ironii, nawet część źródeł się powtarza i jest w pewnym zakresie omawiana ponownie.

W rozdziale pierwszym brakuje bardzo podsumowania, szczególnie w odniesieniu do omawianych sposobów charakteryzowania ironii i jej typów. Doktorantka argumentuje, że ironia literacka nie jest definiowana przez badaczy przedmiotu, i na podstawie przedstawionych cytatów trudno się z tym nie zgodzić. Jednak przedstawiona została bardzo ciekawa i twórcza analiza różnych podejść. (Na str. 66 Doktorantka pisze: „zbyt ścisłe definicje podcinają jej skrzydła”, ale brak definicji rodzi wątpliwości, czy wiemy o jakim zjawisku mówimy i czy jej ono spójnie rozumiane na przestrzeni całej rozprawy.) Wiele bardzo istotnych spostrzeżeń i ustaleń Doktorantki zostało zaprezentowanych w tekście rozdziału pierwszego, ale nie zostały zebrane później w jedną całościową charakterystykę na koniec rozdziału.

Biorąc pod uwagę, że w toku dalszych badań Doktorantka musiała podejmować decyzje o użyciu ironii przez autora w poszczególnych utworach i ich fragmentach, to próba zbliżenia się do definicji ironii pomogłaby czytelnikowi podążać za tokiem rozumowania. Tym bardziej, że z wielu analiz i uwag Doktorantki w treści wyłania się spójny obraz, wnoszący wiele do zagadnienia, tylko że rozproszony w tekście i przez to mniej widoczny i tracący część walorów.

Może dlatego w rozdziale drugim problem definicji ironii powraca, chociaż już zajmuje mniej miejsca. Nie sposób nie zgodzić się, że w obliczu problemu z definicją (np. na str. 34), definicja nie wprost, czyli oparta na zidentyfikowaniu i opisanu wykładników ironii wydaje się najbardziej efektywnym podejściem. Gdyby je przyjąć od razu od rozdziału pierwszego, to można byłoby osiągnąć jasny podział struktury pracy na rozdział poświęcony opisowi stanu badań i następujący po nim rozdział proponujący określony zbiór wykładników i opartą na nim charakterystykę zjawiska ironii.

Bardzo słuszną decyzją (np. str. 38) było przyjęcie szerokiego spektrum wykładników: zarówno na poziomie struktur językowych, jak i „na poziomie podświadomym, niepoliczalnym”. Doktorantka uniknęła w tym momencie niebezpieczeństwa spłycenia opisu zjawiska do zbyt technicznego i podporządkowanego użyciu metod cyfrowych.

Struktura rozdziału drugiego w dużej mierze ukształtowana jest według wykładników, ale rozdział ten jest bogaty w treść, zawiera dużo rozważań oraz obszernych odwołań do literatury, co sprawia, że po zakończeniu jego lektury lista wykładników ostatecznie wybranych przez Doktorantkę nie jest

oczywista dla czytelnika. Bardzo brakuje podsumowania w postaci listy wykładników, krótkich definicji i przykładów.

Pomysł, aby rozdział trzeci w dużej mierze poświęcić weryfikacji proponowanego ujęcia ironii i jej wykładników w oparciu o analizę wybranych utworów jest bardzo dobry i pogłębia opis proponowanych wykładników. Rozdział ten zawiera też bardzo wiele ciekawych rozważań, czyta się go, jak całość pracy, z dużym zaciekawieniem i przyjemnością, jednak główny temat pracy: ironia i jej wykładniki, trochę momentami gubi się w pobocznych rozważaniach w tym rozdziale. Można byłoby rozważyć rozwiązania edycyjne, które lepiej uwypukliłyby główny wątek analizy.

Wzorowo zostały zastosowane metody badawcze oparte na przetwarzaniu języka naturalnego. Warto podkreślić, że Doktorantka doskonale zdaje sobie sprawę z ich niedoskonałości, błędów i ograniczeń. Co więcej, bardzo słusznie zauważa (str. 117), że „metody statystyczne, dające pozór obiektywności, nie są wolne od wpływu badacza.” Taka bardzo dojrzała postawa badawcza jest nie zawsze spotykana, nawet wśród badaczy w obrębie lingwistyki komputerowej.

W pracy można odnaleźć dość dużo błędów zakresie brakujących cytowań, np.

Str. 43: Zofia Mitosek – szczątkowy opis w spisie, „Bachtinowska teoria aktów mowy” – brak cytowania

Str. 120: „prawie Zipfa” „formuła Estoupa-Zipfa” – brakuje cytowani!

Str. 146: brak w treści cytowania pracy o Liner2

Str. 147: brak cytowania pracy o narzędziu LEM

Str. 195: brak cytowania dla wyszukiwarki Poliqarp

Te ostatnie przykłady są dość charakterystyczne dla praktyki w polskich pracach naukowych, a powodują, że przy braku cytowań autorzy tych rozwiązań nie otrzymują należnego im uznania naukowego.

Rozprawa zawiera cenne przeglądy literatury w zakresie badań nad ironią i zastosowanie metod cyfrowych w tym zagadnieniu. W przeglądzie pominięto jednak prace z dziedziny przetwarzania języka naturalnego dotyczące wykrywania ironii w tekstach (choć ogromna większość z nich dotyczy ironii na poziomie językowym i jej użycia w mediach społecznościowych), np.:

- Wallace, B.C. Computational irony: A survey and new perspectives. *Artif Intell Rev* **43**, 467–483 (2015). <https://doi.org/10.1007/s10462-012-9392-5>
- Qingcheng Zeng and An-Ran Li. 2022. [A Survey in Automatic Irony Processing: Linguistic, Cognitive, and Multi-X Perspectives](#). In *Proceedings of the 29th International Conference on Computational Linguistics*, pages 824–836, Gyeongju, Republic of Korea. International Committee on Computational Linguistics.
- Marco Stranisci, Cristina Bosco, Delia Irazú Hernández Farías, and Viviana Patti. 2016. [Annotating Sentiment and Irony in the Online Italian Political Debate on #labuonascuola](#). In *Proceedings of the Tenth International Conference on Language Resources and Evaluation (LREC'16)*, pages 2892–2899, Portorož, Slovenia. European Language Resources Association (ELRA).

Dla porządku należy odnotować, że Doktorantka nie zauważyła nielicznych prac o wykrywaniu ironii już w obszarze badań nad literaturą:

- Delmonte, Rodolfo, and Nicolò Busetto. "Detecting Irony in Shakespeare's Sonnets with SPARSAR." *CLiC-it*. 2019.
- Busetto, Nicolò, and Rodolfo Delmonte. "Annotating Shakespeare's Sonnets with Appraisal Theory to Detect Irony." *CLiC-it*. 2019

Uwagi szczegółowe

- Str. 44: „Badaczka stawia solidną konstrukcję filozoficzno-filologiczną” – nie widać tego w tekście
- Str. 67: „Aby ją znaleźć [MP: ironię] trzeba się wykazać dużą wrażliwością i kompetencją odbiorczą [...]” – brak jasnej definicji, nie polegającej wyłącznie na subiektywnych, niescharakteryzowanych kryteriach może powodować, że nawet sam badacz posługuje się różnymi kryteriami w różnych miejscach; w rezultacie badania naukowe tracą niezwykle ważną własność powtarzalności i replikowalności.
- Str. 67: „[...] a po drugie nie ma możliwości bezstratnego przełożenia komunikatu niesionego przez wypowiedź ironiczną na tekst ironii pozbawiony” – to raczej tautologia, która nic nie wnosi; jeżeli ironia nie wprowadza żadnego naddatku, to byłaby pojęciem pustym.
- Str. 85: „fragment dialog” – czegoś brakuje
- Str. 90: „wylistowanych” – wymienionych? Anglicyzm do uniknięcia.
- Str. 91: „close reading”, „distant reading” – brak polskich tłumaczeń, a funkcjonują już w lit. przedmiotu, np. `czytanie z bliska’ i ‘czytanie na odległość’, bodajże J. Rybicki i M. Eder.
- Str. 92: fragment poematu i jego omówienie – brakuje jasnej oceny, czy jest przykładem użycia ironii
- Str. 94: kontekst → KonText – brakuje poprawnego cytowania pracy naukowej opisującej (co jest przykładem bardzo niefortunnej praktyki pozbawiającej autorów uznania naukowego, które absolutnie nie należy powielać!): Tomas Machalek. KonText: Advanced and Flexible Corpus Query Interface. LREC 2020 <https://aclanthology.org/2020.lrec-1.865.pdf>
- Str. 97: definicja parabazy pojawia się dopiero w tym miejscu, podczas gdy pojęcie to zostało już wiele razy użyte wcześniej w rozprawie.
- Str. 111: „powyższy katalog” – nie jest jasne o jaki katalog chodzi
- Str. 115: „Lektura „czuła na szczegóły” [...] wymagająca zaangażowania przez badacza szerokiej wiedzy [...]” – ten fragment wyraża silne wątpliwości, czy analiza oparta głównie na intuicji przy nie do końca określonych przesłankach i kryteriach umożliwi rozpoznanie ironii w powtarzalny sposób. Brakuje w pracy próby odpowiedzi na pytanie do jakiego stopnia to się powiodło. Dalej na str. 116 wyrażone jest przekonanie, że udało się zlokalizować miejsca występowania ironii, ale brak jest argumentów świadczących o tym.
- Str. 116: „oraz lista wykładników [...] opisane w rozdziale II” – wykładniki zostały dość szeroko i wnikliwie tam opisane, ale lista ostatecznie nie została podana, przynajmniej w postaci jawnej listy wybranych wykładników.
- Str. 122: Definicja współczynnika liczebności jest dość niejasna i skrótowa.
- Str. 134: dla uwagi o częstości czasowników w *Panu Tadeuszu* brakuje źródła lub informacji o sposobie obliczenia tego
- Str. 139: brakuje zarówno podpisu pod rysunkiem jak i odpowiedniej legendy do występujących oznaczeń
- Str. 148: „pochodził” !
- Str. 152: „solomosem” !
- Str. 187: Brakuje uzasadnienia dlaczego jako korpus porównawczy wykorzystano korpus języka polskiego z lat 1810-1918.
- Str. 210: W dążeniach do zbudowania opisu ironii na podstawie wydobyć cech anotowanych fragmentów tekstu brakuje odniesienia się do faktu, iż potencjalne problemy ze spójnością anotacji mogą wpłynąć na ten obraz.
- Str. 210: „znajduje się wizualizacja metodą mapy ciepła” – Gdzie!? Wydaje się, że ten nienazwany rysunek został zgubiony!
- Str. 217: „ironia o różnym poziomie natężenia” – pojęcie natężenia ironii nie zostało nigdzie zdefiniowane w pracy.

Str. 221: „dokonał daleko idącego przesunięcia semantycznego” – bardzo ciekawe spostrzeżenia przy pomocy stosunkowo prostych środków technicznych.

Str. 224: „Kryteria, które wskazują tutaj na brak intencji uzyskania efektu ironii [...]” – skąd to wiadomo? Brakuje argumentacji.

Str. 227: „Przekaz tekstu został przewidziany do odbioru na serio.” – ‘serio’ nie pojawia się wcześniej w definicjach i wykładnikach i wydaje się być nieformalnym określeniem.

Str. 235: „korpusu” !

Str. 252: „NLP” – skrót nie pochodzący z języka polskiego

4. Wiedza kandydata

Doktorantka wykazała się bogatą wiedzą zarówno w odniesieniu do teorii ironii, badań nad ironią i wykorzystaniem do tego metod z dziedziny badań literackich.

Doktorantka zaprezentowała również dobre rozeznanie w dziedzinie stylometrii.

Wykazała się szeroką znajomością i głębokim zrozumieniem metod cyfrowych, zarówno ich możliwości, jak i ograniczeń. Pokazała dobre zrozumienie podstaw działania narzędzi językowych, np. sprawne posługiwanie się i orientowanie się we własnościach systemu tagów korpusu NKJP.

Doktorantka zademonstrowała wiele razy dojrzałość naukową w swoich badaniach, np. (str. 252) „Wykorzystanie narzędzi cyfrowych nie jest samo w sobie całkowicie obiektywne – są zależne od założeń przyjętych przez badacza [...]. Narzędzia cyfrowe mogą być rozwijane dzięki badaczom, którzy z nich będą korzystać, gdyż tylko zastosowania praktyczne pozwolą na wykrycie niedoskonałości i wskazanie kierunku.”

5. Inne uwagi¹

Rozprawa jest bardzo dobrze dopracowana od strony edycyjnej. Można było dostrzec jedynie kilka błędów, np.

- ostatni wiersz często zlewa się z linią oddzielającą przypisy,
- str. 123, Tabela 2: brakuje odstępu pomiędzy tekstem, a dolnymi liniami w tabeli,
- nieliczne dalsze błędy edycyjne wymienione w Uwagach szczegółowych, powyżej.

Pewnym mankamentem rozprawy są widoczne braki w zarządzaniu danymi naukowymi, np. na str. 120 podawany jest odnośnik do tymczasowej kopii wyników porównania korpusów przechowywanej w narzędziu CompCorp – wynik powinien być umieszczony w trwałym repozytorium.

Brakuje we wersji wydrukowanej załączników, tzn. jest ich lista, zapewne są to wszystkie pliki wymieniane wcześniej, ale na liście załączników brakuje adresów URL.

Całość pracy łącznie z wytworzonymi zbiorami danych powinna zostać zdeponowana w repozytorium naukowych i dostępna pod trwałym identyfikatorem.

6. Podsumowanie

Biorąc pod uwagę opinie zaprezentowane w poprzednich punktach i wymagania zdefiniowane przez art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (z późniejszymi zmianami)² moja ocena rozprawy pod względem trzech podstawowych kryteriów jest następująca:

- rozprawa zawiera oryginalne rozwiązanie problemu naukowego,

¹ Opcjonalnie

² <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20190000276>

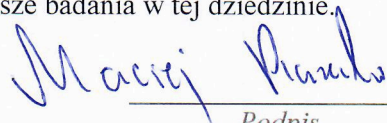
- kandydat posiada ogólną wiedzę teoretyczną w dyscyplinie,
- oraz kandydat posiada umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Podsumowując praca bardzo dobrze spełnia formalne i zwyczajowe wymagania stawiane rozprawom doktorskim.

Wnoszę o dopuszczenie Doktoranta do dalszych faz przewodu doktorskiego.

Biorąc pod uwagę pionierski charakter pracy, zaproponowanie kompleksowego podejścia do wykorzystania narzędzi cyfrowych do analizy poezji, niemalże wzorcowego, oraz jakość osiągniętych wyników naukowych, wnioskuję o wyróżnienie rozprawy doktorskiej Pani mgr Anny Mędrzeckiej.

Rozprawa powinna być koniecznie opublikowana w otwartym dostępie, aby zapewnić jej należną percepcję w dziedzinie i szerokie oddziaływanie na dalsze badania w tej dziedzinie.

Podpis